ВІДГУК
рецензента на дисертаційне дослідження Гайдука Антона Володимировича «Публічне управління реалізацією проєктів місцевих та регіональних програм», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації

Дисертація Гайдука А. В. присвячена проблемі, що має особливе значення для сучасного етапу розвитку України, оскільки якість реалізації місцевих і регіональних програм безпосередньо впливає на відновлення інфраструктури, доступність публічних послуг, економічну активність, соціальну згуртованість і довіру громадян до публічної влади.

У практиці публічного управління нерідко спостерігається розрив між стратегічними документами, бюджетними рішеннями, окремими заходами та реальними результатами для громади. Автор обґрунтовано доводить, що подолання такого розриву потребує не лише формального дотримання процедур, а й побудови цілісної системи управління проєктами, портфелями, ресурсами, ризиками, даними, результатами й суспільними вигодами.

Особливість дисертації полягає в тому, що проблематика публічного управління реалізацією проєктів розглянута в умовах децентралізації, воєнних викликів, різної спроможності громад, цифровізації та необхідності адаптації зарубіжного досвіду до українського контексту. Саме це забезпечує актуальність теми та прикладну спрямованість дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Дисертаційне дослідження виконано у межах науково-дослідної теми «Трансформація механізмів публічного управління в умовах діджиталізації» з відповідним внеском автора у розроблення положень щодо цифрового доказового моніторингу та організаційного навчання. Такий зв'язок є логічним, оскільки значна частина запропонованих автором інструментів спрямована на підвищення якості даних, цифрової простежуваності рішень, порівнюваності

результатів і використання уроків попередніх проєктів у наступних циклах програмування.

Тематика роботи відповідає пріоритетам розвитку науки публічного управління та адміністрування, оскільки поєднує дослідження інституційних, організаційних, правових, фінансових, кадрових, цифрових і оціночних складових управління територіальними змінами.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достатньо обґрунтованими. Автор послідовно розкриває теоретичну природу публічного управління реалізацією проєктів, аналізує наукові підходи і принципи програмно-проєктної діяльності, визначає інституційно-правові засади реалізації проєктів, оцінює сучасний стан управлінської практики в Україні та формує власні пропозиції щодо вдосконалення.

Обґрунтованість роботи посилюється чіткою відповідністю структури дисертації поставленим завданням. Кожен розділ виконує окрему функцію: перший формує теоретико-методологічну основу, другий виявляє реальний стан і проблеми, третій пропонує напрями вдосконалення та інструменти практичного застосування.

Висновки автора не є відірваними від практики. Вони спираються на аналіз сучасного стану публічних інвестицій, ресурсного забезпечення, кадрових обмежень, цифрової інфраструктури, систем моніторингу та проблем, що виникають у процесі реалізації проєктів на різних рівнях управління.

Достовірність і наукова новизна отриманих результатів

Достовірність результатів забезпечується використанням достатньої джерельної бази та комплексного методологічного інструментарію. Дисертант застосовує аналіз, синтез, узагальнення, системний і структурно-функціональний підходи, формально-юридичний аналіз, інституційне картування, порівняльний метод, логіко-структурне моделювання, ризик-аналіз, концептуальне моделювання та регламентацію управлінських процесів.

Наукова новизна роботи є помітною і полягає не в окремому інструменті, а у формуванні цілісної логіки публічного управління реалізацією проєктів. Удосконалена концептуальна модель поєднує контекстно-діагностичний, нормативно-стратегічний, інституційно-координаційний, портфельний, ресурсний, процесно-контрольний, цифрово-інформаційний, результативно-оціночний та навчальний контури.

У роботі вдало обґрунтовано, що неповнота інституційно-правового паспорта проєкту може бути підставою для недопуску проєкту до наступної стадії. Таке положення має важливе управлінське значення, оскільки акцентує не лише на виконанні робіт, а й на попередній готовності, законності, відповідальності, ресурсному забезпеченні та післяпроєктній експлуатації результату.

Цінним є розвиток положень щодо ресурсної комплементарності та ефекту «найслабшої ланки». Автор переконливо показує, що наявність фінансування не компенсує відсутності кадрової спроможності, правової готовності, достовірних даних, дозволів, проєктної документації або оператора майбутнього результату.

Не менш важливими є положення щодо цифрового доказового моніторингу, які змінюють критерій оцінювання цифровізації: не кількість платформ, а здатність формувати перевірену основу для управлінського рішення.

Оцінка змісту та завершеності роботи

Дисертація справляє враження цілісної наукової праці, у якій теоретичні положення, аналітичні висновки та практичні рекомендації взаємно доповнюють одне одного. Текст роботи має достатній рівень наукової аргументації, містить авторські узагальнення, таблиці, схеми, моделі та прикладні інструменти.

Перший розділ розкриває сутність і зміст досліджуваної категорії, систематизує наукові підходи та принципи, а також формує основу для подальшого аналізу. У другому розділі автор не обмежується загальними

характеристиками сучасного стану, а систематизує організаційні, фінансові, кадрові, цифрові та оціночні проблеми. Третій розділ має конструктивний характер і містить пропозиції, придатні для використання у практиці публічного управління.

Зміст дисертації свідчить про вміння автора поєднувати теоретичний аналіз із прикладним проєктуванням управлінських інструментів, що є важливою ознакою дослідження у галузі публічного управління та адміністрування.

Наукове та практичне значення роботи

Наукове значення дисертації полягає у поглибленні теорії публічного управління в частині реалізації проєктів місцевих і регіональних програм, уточненні понятійно-категоріального апарату, розвитку методології програмно-проєктної діяльності, удосконаленні підходів до інституційно-правового забезпечення, моніторингу, оцінювання та організаційного навчання.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання авторських положень під час розроблення місцевих і регіональних програм, формування проєктних портфелів, оцінювання готовності ініціатив, розподілу ролей, планування ресурсів, організації контролю, ведення цифрових реєстрів, підготовки звітності та проведення післяпроєктної оцінки.

Здобувачем запропоновано комплекс інструментів, які можуть використовуватися як у великих громадах із розвиненою управлінською інфраструктурою, так і у громадах із нижчим рівнем проєктної зрілості за умови адаптації глибини процедур до масштабу, ризику та складності проєкту.

Дискусійні положення та зауваження

Позитивно оцінюючи дисертацію, слід зазначити окремі дискусійні моменти.

1. У роботі ґрунтовно розкрито фінансове, кадрове та інформаційно-цифрове забезпечення реалізації проєктів, зокрема через табл. 2.7-2.9 (с. 120-127), інтегровану модель ресурсного забезпечення (с. 128, рис. 2.3) і наскрізний інформаційно-фінансовий контур життєвого циклу проєкту (с. 133, рис. 2.4).

Водночас доцільно було б ширше показати, як поєднання державного, місцевого, донорського та приватного фінансування впливає на сталість результату після завершення проєкту.

2. Інтегральний індекс результативності є важливим методичним інструментом, що логічно випливає з багатовимірної архітектури доказового оцінювання публічного результату (с. 140, рис. 2.5), воронки втрат результативності (с. 149, рис. 2.6), дерева причин і наслідків низької результативності (с. 155, рис. 2.7) та табл. 2.15 (с. 156). Проте потребують подальшого уточнення порогові значення й правила інтерпретації індексу для різних груп проєктів.

3. У роботі обґрунтовано можливість призупинення або припинення неготових і нерезультативних ініціатив у межах концептуальної моделі та контрольних воріт, що відображено у табл. 3.9 (с. 194), рис. 3.7 (с. 197) і рис. 3.8 (с. 205). Разом із тим варто було б глибше розкрити етичний і демократичний аспект такого рішення, особливо якщо проєкт має високу суспільну очікуваність або стосується критично важливих послуг.

4. Концептуальна модель дисертації є достатньо переконливою, особливо в частині багаторівневої архітектури удосконалення механізмів публічного управління (с. 197, рис. 3.7), процесного контуру реалізації моделі з контрольними воротами (с. 205, рис. 3.8) та практичних таблиць 3.10-3.15 (с. 201-231). У подальших дослідженнях бажано здійснити її емпіричне тестування на матеріалах кількох громад різного типу.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальний висновок

Дисертаційне дослідження Гайдука Антона Володимировича «Публічне управління реалізацією проєктів місцевих та регіональних програм» є актуальною, самостійною та завершеною науковою працею, що містить обґрунтовані теоретико-методологічні положення і практичні рекомендації.

За змістом, рівнем наукової новизни, теоретичною та практичною значущістю виконане дисертаційна робота відповідає вимогам МОН України до наукових робіт такого типу та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її автор Гайдук Антон Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент,
доктор економічних наук, професор,
декан факультету бізнесу та сфери
обслуговування
Державного університету
«Житомирська політехніка» Галина ТАРАСЮК

Підпис Галини Тарасюк
Засвідчую:
Проректор з НПР та
цифрової трансформації
Житомирської політехніки Андрій ЛОРОЗОВ